

פרופ' ישעיהו פולמן פרש לגמלאות... אך ימשיך לעסוק במחקר מדעי הבקר לחלב

בתחום הזנת בעלי-חיים ישעיהו התפרסם במחקריו העוסקים במיניון ריכוז החלבון במנת החולבות. יחד עם דר' חנן נוימרק ז"ל, ממרכז וולקני ופרופסור ו. קאופמן מגרמניה הוא גילה, שריכוז גבוה של חלבון במנה (19%–20%) גורם לאיבוד משקל ולהפרעות בפוריות בפרות מבוגרות, החל מהמלטה רביעית ומעלה, אך לא בפרות צעירות יותר (J. of Dairy Science 1981).

בניגוד לכמה פירסומים בספרות, ישעיהו הוכיח, בשיתוף פעולה עם פרופסור עמנואל אסקרלי מהפקולטה לחקלאות, שתוספת הקרוטן במנה לא השפיעה על פוריות העגלות, ובמיניון גבוה גרמה נזק לפוריות בפרות מבוגרות (British J. of Nutrition, 1979).

את רוב דבריו הקדיש ישעיהו לתאור התפיסה המקורית שלו על הקשר בין התזונה, רמת ייצור החלב והפוריות בפרות עתירות תנובה ועל השלכות היישומיות הנובעות מתפיסה זאת.

ישעיהו הודה במלים חמות לצוות מחלקתו שעבד לצדו בחריצות שנים ארוכות – דר' מרים רוזנברג, משה קאים ומרה הלר. בין היתר העלה על נס את עבודת הדוקטורט של תלמידו עוזי מועלם המנהל כיום את רפת הנסיונות במינהל המחקר החקלאי בבית דגן.

כולנו מאחלים לישעיהו עוד שנים ארוכות של בריאות ויצירה.

פרופ' אליעזר אייזנבוד

באולם ההרצאות של הספרייה הלאומית לחקלאות ברחובות התאספו השנה בחודש ינואר החוקרים בתחום מדעי בעלי-החיים, נציגי משרד החקלאות ופעילי התאחדות מגדלי הבקר בישראל, כדי להאזין ל"הרצאת הפרישה" של עמיתנו פרופסור ישעיהו פולמן.

לא כל אדם מגיע לגיל הפרישה במצב נפשי וגופני כה מעולים כמו ישעיהו. ליד מסך המקרן עמד לפנינו גבר לבוש חולצה לבנה, ספורטיבי, עירני ומלא מרץ. בשפה קולחת ובצורה מרתקת הוא מגולל בפני המאזינים, באמצעות גרפים וטבלאות, את השתלשלות מחקריו רבי השנים ואת תוצאותיהם.

בתחילת שנת השבעים ישעיהו וקבוצתו במכון לחקר בעלי-חיים במינהל המחקר החקלאי מצאו את הקשר שבין ריכוזי ההורמון פרוגסטרוגן בדם הפרות במחזור הקודם להזרעה לבין תוצאות ההזרעה. התגלית פורסמה בכתב העת היוקרתי J. of Reproduction and Fertility (1973) על יסוד הקשר הזה הציע ישעיהו מאוחר יותר ממשק רביה המבוסס על טיפול משולב בפרוגסטרוגן ופרוסטגלנדין לשם סינכרון ייחומים ושיפור הפוריות בעדר החלב. עקרונות השיטה פורסמו ב־J. of Dairy Science 1984/90 וזכו להתענינות רבה בעולם.

בתחילת שנות התשעים ישעיהו מצא לראשונה שהטיפול בפרות ב־GnRH מיד עם תחילת הייחום גורם לעליה מובהקת בהתעברות הפרות הסובלות מקשיי הכניסה להריון (Animal Reproduction Science, 1991).

